

være i Almuesskolerne, men det er ikke rigtig at give en bestemt Regel, som det er umuligt at overholde, og det paastaer jeg er Tilfældet med den Regel, som er givet. Jeg drager dog ikke dette frem, for at gjøre Rescriptet til Gjenstand for Anke, men fordi jeg ved dette Punkt saa klart som muligt kan bevise, at det med en Overstoledirecteur ikke var blevet saaledes. Jeg har i min Haand en Lærebog til Underviisning i Skrivning og Læsning for de første Begyndere, udgivet af en gammel Skolemand. Den indeholder paa 5 Sider en Fortale til Lærerne, hvori der drages tilfældt imod den Uorden, der herfter i Retsskrivningsvæsenet, og der gives paa disse 5 Sider Regler for, hvorledes Retsskrivningen efter Forfatterens Opfattelse burde være ordnet. Jeg skal lade staae hen, om hans Forslag ere gode, hvad deres Enkeltheder angaaer; det vedkommer ikke Sagen, men Spørgsmaalet er, om det er en god Tanke at udrække korte Bestemmelser, hvorefter de Mænd, der skulle undervise Børnene, og som dog have gennemgaaet en ordentlig Underviisning, maae være istand til at bestemme de enkelte Tilfælde; slipper der en lille Feil ind med, er den Sag dog ikke saa farlig. De ville nu spørge, hvorledes det er muligt, at man heraf kan see, at en Overstoledirecteur vilde ordne Sagen anderledes; men da det er en offentlig Hemmelighed, tager jeg ikke i Betænkning at sige, at denne Bog er affattet af den afgaaede Overstoledirecteur (Høgsbrø: Han er død!). Ja han er død; men dersom den afgaaede Overstoledirecteur altsaa endnu havde siddet i Embedet, havde Skæbnen ikke villet, at han skulde døe, havde han rimeligviis grebet denne Sag an paa en anden Maade end Ministeren. (En Stemme: Wien den nye Overstoledirecteur!). Den nye Overstoledirecteur kender jeg ikke, han er her ikke, vi have ikke Noget med ham at bestille, han eksisterer ikke, men der eksisterer et Ministerium, der i saa Henseende i mine Tanker har begaaet en Duf, og den er saameget større, som Ministeriet samtidigt med, at man i Almuesskolerne har forbudt at bruge å istedetfor aa, har autoriseret en Læsebog, hvori der findes ligesaa mange Stykker skrevne paa den ene som paa den anden Maade. Dette er en Inconsequens og en Uorden, der ikke er tilstede-

lig. — Jeg skal berøre et andet Spørgsmaal, som jeg antager maa være af Interesse for Folkethinget, nemlig Spørgsmaalet om Examencommissiøner's Oprettelse ved Seminariet. Denne Sag er fremmet fra Ministeriets Side, men hvorvidt den vil komme til Forhandling i denne Session, kan jeg ikke have nogen Mening om. Jeg frygter rigtignok for, at den ikke vil møde nogen venlig Modtagelse fra Seminariedirectionernes geistlige Medlemmers Side, og det er altsaa heller ikke meget rimeligt, at den vil finde stor Støtte fra Ministeriets Side. — Det forekommer mig altsaa, at man ved at afstedige Overstoledirectøren tilveiebringer en Standsning i den begyndte Udvikling, at man fjerner et meget vigtigt Led af det generelle Tilsyn og indfører en Schematismus og Formalismus, hvor dette ikke bør være. Jeg troer, at jeg ved, hvad jeg har udvillet, har gjort det klart, at det ikke er en uvigtig Sag, om der er en Overstoledirecteur eller ikke. Det var noget ganske Andet, hvis der her forelaa et Forslag til en anden Ordning; men lad os huske paa, at vi kun borttage den Ordning, som findes, uden at sætte noget Andet istedet, og hvilke ere de Kræfter, man vil have til at forberede Communernes Overgang til selv at sive deres Skolevæsen med en langt større Indflydelse derpaa, end de nu have? Jeg ved ikke, hvor man vil finde dem, jeg troer ikke, at Ministeriet er i Besiddelse af saadanne Kræfter, og jeg troer heller ikke, at det i et slikt Spørgsmaal vilde være rigtigt at tye til Nedsættelse af Commissioner, om dette ellers overhovedet maatte være rigtigt. Som jeg har tilladt mig at udvikle, ligger Sagen for i den Form, at der er Spørgsmaal om, hvorvidt man vil vedblive paa den Fremfrittsbane, man har begyndt, men jeg siger: at det at fjerne Overstoledirectøren er det Samme som en Tilbagegang; thi efterhaanden, om ikke strax, ville alle locale og alle geistlige Autoriteter gjøre sig gjældende, og der er Intet, jeg ønsker mindre fremmet end den geistlige Indflydelse paa Skolevæsenet, thi den er ikke gavnlig. Det viser sig siesse, at, hvad der fra Geistlighedens Side reises de største Indvendinger imod, er den hele Randsretning i Underviisningen, der